

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 2 lutego 2018 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu sprawy z powództwa E. S. przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w Ł. ustalenie nieskuteczności wygaśnięcia stosunku pracy, odprawę emerytalną:

1.zasądził od I. Administracji Skarbowej w Ł. na rzecz E. S. kwotę 18.888,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty,

2.umorzył postępowanie w pozostałym zakresie,

3.zasądził od E. S. na rzecz I. Administracji Skarbowej w Ł. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Powódka E. S. w dniu 1 kwietnia 1993 roku zawarła umowę o pracę z Pierwszym Urzędem Skarbowym Ł., na czas nieokreślony na stanowisku radcy prawnego w wymiarze 1/2 etatu.

Z dniem 1 kwietnia 2015 roku, w związku z wejście w życie art. 42 ust 1 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 roku o zmianie ustawy o służbie celnej, ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz niektórych innych ustaw (D. U. z 2015r poz.211) pracodawcą powódki stała się Izba Skarbowa w Ł..

Od dnia 17 sierpnia 2015 roku miejscem świadczenia pracy powódki był Urząd Skarbowy w Z. wymiar czasu pracy 1/2 etatu, miesięczne wynagrodzenie zasadnicze wynosiło 2.623,38zł, ustalony mnożnik kwoty bazowej: 2,800, dodatek za wysługę lat według obowiązujących przepisów.

Jednomiesięczne wynagrodzenie powódki liczone jak ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wynosiło 3.148,06 zł .

Pismem z dnia 29 marca 2017 roku, na podstawie art. 2 ust. 2a ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 roku o ograniczeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne tj. Dz.U. z 2006 r. Nr 216 poz. 1584 ze zm.) i art. 202 ust. 1 pkt 6 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U z 2016 r. poz. 1947 ze zm.) powódka złożyła oświadczenie, iż prowadzi działalność gospodarczą. Poinformował także, iż po przedstawieniu jej nowych warunków zatrudnienia w Izbie Administracji Skarbowej na podstawie art. 170 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U z 2016 r. poz. 1948 z późn. Zm.) nie zakończy prowadzenia działalności gospodarczej, bowiem z dniem 1 października 2017 roku przechodzi na emeryturę , gdyż w tej dacie nabywa uprawnienia emerytalne na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu (...) /społecznych (Dz.U. z 2017 roku poz. 38).

Pismem z dnia 31 maja 2017 roku pozwany poinformował E. S., że w związku ze zbliżającym się upływem terminu na składanie propozycji zatrudnienia, na podstawie art. 167 ust 7 ustawy z dnia 16 listopada 2016r przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (D.U. z 2016r poz. 1948 z późn. zm), nie otrzymuje ona propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia i zgodnie z art. 170 ust. 1 pkt. 1 ww ustawy. Nawiązany stosunek pracy ulegnie wygaszeniu z dniem 31 sierpnia 2017 roku. Od dnia 1 czerwca 2017 roku do dnia 31 sierpnia 2017r powódka będzie wykonywać obowiązki służbowe w D. (...) Prawnej pozwanego.

W piśmie z dnia 7 czerwca 2017 roku sprostowano podstawę prawną stanowiska pracodawcy o braku propozycji zatrudnienia w Izbie Administracji Skarbowej w Ł..

Decyzją z dnia 13 listopada 2017 roku po rozpoznaniu wniosku powódki z dnia 8 września 2017 roku powódce E. S. przyznano emeryturę z dniem 1 października 2017 roku.

W dniu 31 sierpnia 2017 roku powódka otrzymała odprawę pieniężną w wysokości 9.444,18 zł .

Sąd Rejonowy zważył, że z dniem 1 marca 2017 r. administracja skarbowa przeszła znaczną reformę, której rezultatem było powołanie do życia Krajowej Administracji Skarbowej ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1947 ze zm.). Istotne znaczenie w procesie wdrażania Krajowej Administracji Skarbowej, odegrała ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej. Ustawa ta zawiera między innymi szczególne regulacje dotyczące pracowników, którzy stali się jednocześnie pracownikami Krajowej Administracji Skarbowej na warunkach i zasadach określonych w tej ustawie. Przepis art. 165 ust. 7 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej ustawa z 16 listopada 2016 r. (Dz.U.2016.1948 z 2016.12.02) stanowi, że (...), dyrektor izby administracji skarbowej oraz dyrektor Krajowej Szkoły Skarbowości składają odpowiednio pracownikom oraz funkcjonariuszom, w terminie do dnia 31 maja 2017 r., pisemną propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, która uwzględnia posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowe miejsce zamieszkania. Ustawodawca przewidział w art. 170 ust. 1 wyżej cytowanej ustawy skutek wygaśnięcia stosunków pracy lub służbowych w przypadku nieotrzymania przez osoby zatrudnione w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej i osoby pełniące służbę w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby oraz odmowy przyjęcia otrzymanych propozycji.

W niniejszej sprawie pismem z dnia 29 marca 2017 roku, powódka złożyła oświadczenie, iż prowadzi działalność gospodarczą oraz, że po przedstawieniu jej nowych warunków zatrudnienia w Izbie Administracji Skarbowej nie zakończy jej prowadzenia, bowiem z dniem 1 października 2017 roku przechodzi na emeryturę . Wówczas pismem z dnia 31 maja 2017 roku pozwany poinformował E. S., że w związku ze zbliżającym się upływem terminu na składanie propozycji zatrudnienia, powódka takiej propozycji nie otrzyma a nawiązany stosunek pracy wygaśnie z dniem 31 sierpnia 2017 roku.

Wobec cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie ustalenia nieskuteczności wygaśnięcia umowy o pracę, sąd w niniejszej sprawie odstąpił od oceny czynności pracodawcy dotyczących niezaproponowania pracownikowi warunków pracy i płacy na dalszy okres tak w kontekście zasad współżycia społecznego do której, podzielając stanowisko judykatury zaprezentowane w wyroku Sądu Najwyższego z 24 września 2009 r. II PK 58/09, byłby uprawniony , jak i w aspekcie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 roku o ograniczeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne tj. Dz.U. z 2006 r. Nr 216 poz. 1584 ze zm.) i art. 202 ust. 1 pkt 6 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U z 2016 r. poz. 1947 ze zm.). Na marginesie jedynie podkreślić należy, iż samo wygaśnięcie stosunków pracy powódki - co nastąpiło z mocy prawa - nie mogło być uznane za sprzeczne z prawem, ponieważ skutek ten przewidywała bezpośrednio ustawa.

Dokonując oceny zasadności roszczenia o odprawę emerytalną Sąd Rejonowy podniósł, że zgodnie z art. 94 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej tj. z dnia 15 września 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1889) członkowi korpusu służby cywilnej, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia, a jeżeli członek korpusu służby cywilnej przepracował co najmniej 20 lat w służbie cywilnej, jednorazowa odprawa przysługuje w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia.

Odprawę, o której mowa w ust. 1, oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy. (ust. 4)

Zgodnie zaś z art. 92¹ § 1 kp pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia.

Podzielić należy utrwalone stanowisko judykatury wyrażone m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II PK 136/14, iż wymagany związek pomiędzy rozwiązaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do emerytury może mieć charakter przyczynowy, czasowy lub funkcjonalny.

Nabycie tego prawa zależy więc od: spełnienia przez pracownika warunków uprawniających do renty, ustania stosunku pracy, „przejścia na rentę albo emeryturę”, tj. zmiany statusu prawnego pracownika z pracownika na osobę pobierającą określone świadczenie oraz związku między ustaniem stosunku pracy a przejściem pracownika na rentę (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2000 r., III ZP 18/99, OSNP 2000 nr 24, poz. 888). Roszczenie pracownika o wypłatę odprawy powstaje w dacie przejścia na emeryturę lub rentę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 1990 r. (I PR 284/90, LEX nr 79947). W tym bowiem dniu następuje spełnienie wszystkich ustawowych warunków uzyskania odprawy.

Związek między ustaniem stosunku pracy a przejściem na rentę inwalidzką lub emeryturę jest ujmowany szeroko w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Związek między rozwiązaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do emerytury lub renty może mieć charakter przyczynowy (rozwiązanie stosunku pracy następuje dlatego, że pracownikowi przysługuje prawo do świadczenia), czasowy (rozwiązanie stosunku pracy zbiega się w czasie z nabyciem prawa do świadczenia niezależnie od przyczyny rozwiązania stosunku pracy), bądź czasowo-przyczynowy (przyczyną rozwiązania stosunku pracy jest nabycie prawa do emerytury lub renty i rozwiązanie następuje w chwili przyznania świadczenia). Między rozwiązaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do świadczenia może zachodzić także związek funkcjonalny, gdy rozwiązanie stosunku pracy następuje przed spełnieniem warunków uprawniających do emerytury lub renty inwalidzkiej, ale nabycie prawa do jednego z tych świadczeń i przyznanie świadczenia po ustaniu zatrudnienia jest konsekwencją sytuacji bezpośrednio poprzedzającej rozwiązanie stosunku pracy (zob. wyrok z dnia 8 grudnia 1993 r., I PRN 111/93, OSNCP 1994 z. 12, poz. 243; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2000 r., III ZP 18/99, OSNP 2000 nr 24, poz. 888; także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011 r., II PK 149/10, LEX nr 794983 i tam powołane orzecznictwo).

W odniesieniu do odprawy emerytalnej w judykaturze występuje pogląd, zgodnie z którym, w razie przejścia na emeryturę, warunkiem istnienia związku między rozwiązaniem stosunku pracy a przejściem na emeryturę jest spełnianie przez pracownika warunków nabycia emerytury w momencie rozwiązywania stosunku pracy. Jeśli bowiem w dacie rozwiązania stosunku pracy pracownik nie osiągnął wieku emerytalnego albo nie spełniał innych przesłanek nabycia świadczenia, to późniejsze spełnienie tych warunków i wystąpienie o przyznanie emerytury nie pozostaje w związku z wcześniej dokonanym rozwiązaniem stosunku pracy. Dotyczy to wypadków, gdy (były) pracownik między ustaniem stosunku pracy a nabyciem uprawnień emerytalnych był bezrobotny (wyrok SN z dnia 4 lutego 2011 r., II PK 142/10, LEX nr 794983), pobierał świadczenie przedemerytalne (wyrok SN z dnia 4 lutego 2006 r., II PK 14/06, OSNP 2007 nr 19-20, poz. 273) albo zasiłek chorobowy (wyrok SN z dnia 4 lutego 2004 r., I PK 694/03, OSNP 2005 nr 11, poz. 155; 6 października 2004 r., I PK 694/03, OSNP 2005 nr 11, poz. 155).

Sąd Rejonowy podzielił stanowisko orzecznictwa, że związek czasowy lub funkcjonalny między rozwiązaniem stosunku pracy a przejściem na emeryturę zostaje zachowany w pewnych wypadkach także wtedy, gdy spełnienie warunków uzyskania emerytury nastąpiło po rozwiązaniu stosunku pracy, jeśli spełnienie wszystkich przesłanek nabycia prawa do emerytury nie nastąpiło w dniu rozwiązania stosunku pracy, lecz w niedalekiej przyszłości po tej dacie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011 r., II PK 224/10, LEX nr 817521). W niektórych sytuacjach związek ten nie ma bowiem wówczas charakteru przypadkowego. Ważne dla stwierdzenia związku przejścia na emeryturę i rentę z rozwiązaniem stosunku pracy jest bowiem, jak stwierdził Sąd Najwyższy to, że nie można tracić z pola widzenia okoliczności, że rozwiązanie stosunku pracy doprowadziło do skorzystania przez pracownika z przysługujących mu uprawnień z ubezpieczenia społecznego (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2000 r., III ZP 18/99, OSNP 2000 nr 24, poz. 888). Należy zatem uznać, że związek czasowy lub funkcjonalny między rozwiązaniem stosunku pracy a przejściem na emeryturę zostaje zachowany w pewnych wypadkach także wtedy, gdy spełnienie wszystkich przesłanek nabycia prawa do emerytury nie nastąpiło przed rozwiązaniem stosunku pracy, lecz

w niedalekiej przyszłości po tej dacie, a z okoliczności sprawy wynika, że rozwiązanie stosunku pracy doprowadziło do skorzystania przez pracownika z przysługujących mu uprawnień z ubezpieczenia społecznego.

W niniejszej sprawie z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia, w ocenie Sądu I instancji. Na skutek bowiem arbitralnej decyzji pracodawcy i nie przedstawienia powódce legitymującej się 24 letnim stażem pracy w strukturach administracji skarbowej nowych warunków zatrudnienia w związku z realizacją reformy tejże administracji, stosunek pracy wygasł z mocy prawa.

Ustanie zatem zatrudnienia z dniem 31 sierpnia 2017 roku w okolicznościach tej konkretnej sprawy było zbliżone w skutku do rozwiązania stosunku pracy a jego konsekwencją było bez wątpienia złożenie jedynie w ok. tydzień później tj. w dniu 8 września 2017 roku wniosku o emeryturę, do której prawo zostało przyznane powódce z dniem 1 października 2017 roku. W ocenie sądu w niniejszej sprawie występuje zatem związek czasowy i funkcjonalny między wygaśnięciem stosunku pracy a przejściem na emeryturę .

Zgodnie z art. 170 ust. 4. ustawy przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej w przypadku, o którym mowa w ust. 1, pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3.

W myśl ust. 4a w/w ustawy przepisu ust. 4 nie stosuje się do pracowników oraz funkcjonariuszy, którzy nabyli prawo do odprawy przysługującej w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Przepisów ust. 1 i 4 nie stosuje się do urzędników służby cywilnej, do których mają zastosowanie przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1345, 1605 i 1807). (ust. 5).

Wobec braku obowiązku stosowania w niniejszej sprawie ust. 4 ustawy przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej , odmiennych celów jakim służą wypłacone świadczenie i odprawa emerytalna, brak było podstaw aby przy ustalaniu wymiaru odprawy emerytalnej uwzględnić świadczenie wypłacone powódce jak twierdziła strona pozwana na podstawie art. 4 w/w ustawy przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

Odprawa emerytalna jest świadczeniem powszechnym, pełni funkcje kompensacyjne, powódka na stanowisku radcy prawnego przepracowała w urzędzie 24 lata. Bezspornie w toku zatrudnienia jakości jej pracy na podstawie ustawy o służbie cywilnej oceniana była na poziomie powyżej oczekiwań. Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż w dacie 31 sierpnia 2017 roku powódce nie przysługiwało jeszcze roszczenie o odprawę emerytalną.

Zdaniem sądu w okolicznościach niniejszej sprawy wypłaty powódce odprawy emerytalnej znajduje uzasadnienie i nie stanowi nadużycia prawa.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie umarżając postępowanie w zakresie cofniętej części powództwa.

O odsetkach od odsetek Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. – od dnia doręczenia zmodyfikowanego powództwa.

Zgodnie z treścią art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2014. 1025) Skarb Państwa nie ma obowiązku uiszczania opłat.

Z uwagi na cofnięcie pozwu sąd orzekł o obowiązku zwrotu od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego na podstawie § 9 ust. pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.

Apelacje od powyższego wyroku wniosła strona pozwana reprezentowana przez pełnomocnika, zaskarżając wyrok w zakresie punktu I, zasądzającego od I. Administracji Skarbowej w Ł. na rzecz E. S. kwotę 18.888,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie:

-przepisów prawa materialnego, tj. art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2017 r. póź. 1889 ze zm.) - zwanej dalej (...), poprzez jego zastosowanie w sytuacji, kiedy w przedmiotowej sprawie ustanie stosunku pracy, o którym mowa w ww. przepisie, nie pozostawało w żadnym związku z nabyciem przez powódkę prawa do emerytury, lecz z niespełnieniem przez powódkę warunku o którym mowa w art. 2 pkt 2b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2017 r. póź. 1393) - zwanej dalej (...) i w związku z tym wygaśnięciem z dniem 31 sierpnia 2017 r. stosunku pracy z mocy prawa, konsekwencją czego jest uznanie, że kwota 18.888,00 zł tytułem odprawy przedemerytalnej jest nienależna.

W związku z powyższym wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku częściowo, tj. w zakresie punktu I poprzez oddalenie

powództwa w tej części,

2. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania w postępowaniu przed Sądem I instancji oraz postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i obowiązujących przepisach prawa.

Sąd Okręgowy w pełni aprobuje ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjmuje je za własne, podziela również wywody prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie znajdując żadnych podstaw do jego zmiany.

Wbrew zarzutom apelacji nie doszło do naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 94 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej/Dz.U.2017.1889 t.j./.

Zgodnie z tym przepisem członkowi korpusu służby cywilnej, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia, a jeżeli członek korpusu służby cywilnej przepracował co najmniej 20 lat w służbie cywilnej, jednorazowa odprawa przysługuje w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia. Do okresu pracy, o którym mowa w ust. 1, wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz inne udowodnione okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

Odprawę, o której mowa w ust. 1, oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy.

Brzmienie ustępu 1, w części dotyczącej warunku nabycia prawa do tego świadczenia, jest niemal identyczne z art. 92¹ k.p., bowiem co prawda ten drugi przepis dodatkowo wskazuje, że pracownik w momencie ustania stosunku pracy musi spełniać warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, jednakże trudno z tej różnicy w zapisach wyciągać wniosek, by chodziło tutaj o inne sytuacje. Z dosłownego brzmienia przepisu można by wnosić, że są cztery przesłanki nabycia prawa do odprawy emerytalnej lub rentowej:

a)spełnienie przez pracownika warunków uprawniających do jednego z tych świadczeń,

b)przejście na emeryturę lub rentę,

c)rozwiązanie stosunku pracy oraz

d) związek między rozwiązaniem stosunku pracy i przejściem na emeryturę lub rentę.

Wypłaty odprawy nie uzasadnia rozwiązanie stosunku pracy z pracownikiem spełniającym warunki uprawniające do emerytury lub renty (mającym ustalone prawo do jednego z tych świadczeń lub nawet pobierającym świadczenie) bez związku ze spełnieniem tych warunków (przejściem na emeryturę lub rentę). Zdarzeniem prawnym powodującym powstanie prawa do odprawy jest ustanie stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę. Jeden jest więc w istocie warunek nabycia prawa do odprawy emerytalnej lub rentowej – przejście na emeryturę lub rentę (por. wyrok SN z 11.10.2007 r., III PK 40/07, LEX nr 338805).

Przejście na emeryturę lub rentę jest zdarzeniem innym niż spełnienie warunków uprawniających do jednego z tych świadczeń. Przeważnie nabycie prawa do świadczeń emerytalno-rentowych nie musi zbiegać się w czasie ani wyprzedzać czasowo przejścia na emeryturę (rozwiązania stosunku pracy). Jakkolwiek w związku z przejściem na emeryturę lub rentę regułą będzie rozwiązanie stosunku pracy po przyznaniu jednego z tych świadczeń (ustaleniu do nich prawa), spełnienie warunków uprawniających do emerytury lub renty po ustaniu zatrudnienia nie zawsze wyłącza – jak przyjmuje się w judykaturze – prawo pracownika do odprawy, na co zwrócił uwagę Sąd Rejonowy.

Związek rozwiązania stosunku pracy z przejściem na emeryturę lub rentę nie jest tym samym, czym rozwiązanie stosunku pracy z powodu przejścia na emeryturę lub rentę. Nabycie prawa do jednego z tych świadczeń, a właściwie przyznanie go, nie musi wobec tego stanowić przyczyny rozwiązania stosunku pracy.

Związek między rozwiązaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do emerytury lub renty może mieć charakter **czasowy** (rozwiązanie stosunku pracy zbiega się w czasie z nabyciem prawa do świadczenia niezależnie od przyczyny rozwiązania stosunku pracy), **przyczynowy** (rozwiązanie stosunku pracy następuje dlatego, że pracownikowi przysługuje prawo do świadczenia) bądź **czasowo-przyczynowy** (przyczyną rozwiązania stosunku pracy jest nabycie prawa do emerytury lub renty i rozwiązanie następuje w chwili przyznania świadczenia). Między rozwiązaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do świadczenia może zachodzić także związek **funkcjonalny**, który występuje wówczas, gdy rozwiązanie stosunku pracy następuje wprawdzie przed ustaleniem prawa do świadczenia, ale przyznanie świadczenia jest konsekwencją sytuacji bezpośrednio poprzedzającej ustanie zatrudnienia (por. uchwała SN z 29.05.1989 r., III PZP 19/89, OSNCP 1990/4–5, poz. 61; wyrok SN z 8.12.1993 r., I PRN 111/93, OSNCP 1994/12, poz. 243; wyrok SN z 8.09.2015 r., I PK 297/14, LEX nr 1785693).

Prawo do odprawy nie jest uzależnione ani od sposobu rozwiązania stosunku pracy, ani od tego, który z podmiotów dokonuje jego rozwiązania. Ponieważ ustawodawca użył terminu „ustanie”, również wygaśnięcie stosunku pracy nie pozbawia pracownika prawa do tego świadczenia (por. wyrok SN z 28.07.1999 r., I PKN 174/99, OSNP 2000/21, poz. 786).

Odprawa emerytalna lub rentowa przysługuje pracownikowi także wówczas, gdy przejście na emeryturę albo rentę następuje w zbiegu z innymi przyczynami rozwiązania stosunku pracy, np. długotrwałej niezdolności do pracy (art. 53 k.p.) czy zwolnienia z przyczyn nie dotyczących pracownika. Z tego też względu ustanie stosunku pracy w związku z upływem czasu, na jaki zawarta była umowa o pracę, nie wyłącza prawa pracownika do odprawy (por. wyrok SN z 28.07.1999 r., I PKN 174/99, OSNP 2000/21, poz. 786 oraz wyrok SN z 26.08.1999 r., I PKN 212/99, OSNP 2000/24, poz. 889).

W niniejszej sprawie z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia, w ocenie Sądu I instancji. Na skutek bowiem arbitralnej decyzji pracodawcy i nie przedstawienia powódce legitymującej się 24 letnim stażem pracy w strukturach administracji skarbowej nowych warunków zatrudnienia w związku z realizacją reformy tejże administracji, stosunek pracy wygasł z mocy prawa.

Mając na uwadze powyższe rozważania, słusznie przyjął Sąd Rejonowy, że ustanie zatrudnienia powódki z dniem 31 sierpnia 2017 roku w okolicznościach tej konkretnej sprawy nastąpiło na skutek jego wygaśnięcia, z przyczyn nie dotyczących pracownika, a jego konsekwencją było bez wątpienia złożenie jedynie w ok. tydzień później tj.

w dniu 8 września 2017 roku wniosku o emeryturę, do której prawo zostało przyznane powódce z dniem 1 października 2017 roku. Prawidłowo przyjął zatem Sąd I Instancji, że w niniejszej sprawie występuje związek czasowy i funkcjonalny między wygaśnięciem stosunku pracy a przejściem na emeryturę. Podnoszone w apelacji okoliczności, że do rozwiązania umowy o pracę doszło wobec oświadczenia powódki o zamiarze kontynuowania działalności gospodarczej, co uniemożliwiło przedstawienie propozycji zatrudnienia, pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie, bowiem to ostatecznie w wyniku decyzji pracodawcy o braku propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia (pismo nie podaje przyczyny braku tej propozycji ani możliwości zakwestionowania tej decyzji), doszło do wygaśnięcia stosunku pracy, z przyczyn nie dotyczących pracownika, na podstawie art. 170 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 16.11.2011 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. 2016 poz. 1948), co w powiązaniu z przejściem powódki na emeryturę, a więc zmianą statusu pracownika na emeryta, powoduje powstanie prawa do odprawy emerytalnej, o czym prawidłowo orzekł Sąd Rejonowy.

Mając powyższe na uwadze, apelacja, jako niezasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

Przewodnicząca: Sędziowie: